

BALLERUP
KOMMUNE

HØJE-TAASTRUP
KOMMUNE

KØGE
KOMMUNE

NY HILLERØD
KOMMUNE

HVIDBOG OM KONSEKVENSERNE AF VÅDESKUDET I UDLIGNINGSREFORMEN

Ballerup, Høje-Taastrup, Køge og Ny Hillerød skal betale 34% af regningen til Hovedstadsområdet, selvom skattegrundlaget i kommunerne kun er 10% af skattegrundlaget i Hovedstadsområdet. Hvidbogen dokumenterer, hvad konsekvenserne bliver for borgerne. Målet er en mere retfærdig fordeling af regningen til hovedstaden.

HVIDBOG OM KONSEKVENSERNE AF VÅDESKUDET I UDLIGNINGSREFORMEN

INDHOLD

FORORD: VÅDESKUDET I UDLIGNINGSREFORMEN

1. **INDLEDNING** SIDE 4
2. **DE FIRE KOMMUNERNES SITUATION** SIDE 5
3. **UDLIGNINGSREFORMENS SKÆVHED** SIDE 10
4. **HVOR SKAL PENGENE FINDES?** SIDE 18
5. **LØFTER TIL UDLIGNINGSREFORM OG STRUKTUREREFORM** SIDE 25
6. **FIRE LØSNINGSFORSLAG** SIDE 28

Ballerup Kommune
Hold-an vej 7
2750 Ballerup
4477 2000
www.ballerup.dk

Høje-Taastrup Kommune
Bygaden 2
2630 Taastrup
4359 1000
www.htk.dk

Køge Kommune
Torvet 1
4600 Køge
5667 6767
www.koegekomm.dk

Ny Hillerød Kommune
Frederiksværksgade 39
3400 Hillerød
4820 2020
www.nyhillerod.dk

FORORD

VÅDESKUDET I UDLIGNINGSREFORMEN

I forbindelse med den kommunale udligning ønsker et flertal af Folketingets partier at flytte flere penge fra Hovedstadsområdet til provinsen. Dette er en politisk beslutning, som der både kan være argumenter for og imod.

I de fire kommuner – Ballerup, Høje-Tåstrup, Køge og Ny Hillerød – har vi dog meget svært ved at forstå, hvorfor det netop er borgerne i vores kommuner, som skal bære nogle af de allerstørste byrder, og hvorfor netop vi er kommet i skudlinien.

Der er tale om helt almindelige kommuner med helt almindelige problemer. Alligevel skal kommunerne betale 330 millioner kr. af de penge, der skal flyttes fra Hovedstaden til provinsen.

Det svarer til 34%, selvom beskatningsgrundlaget i de fire kommuner kun er 10% af beskatningsgrundlaget i Hovedstadsområdet. Vi bor altså på ingen måde i særligt velhavende områder – hverken når man ser på situationen i Hovedstaden eller på landsplan.

Vi tror ikke, at der har været et bevidst ønske om at ramme os. Men nu bliver vi tilfældigt ramt som ved en vådeskudsulykke.

Folketinget skal i den kommende tid behandle de konkrete lovforslag, og det er vores håb, at partierne bag aftalen vil gå tilbage og se, hvad de selv har lovet i en række sammenhænge i forbindelse med både strukturreform og udligningsreform. Så vil det nemlig fremgå meget tydeligt, at det har været klart markeret, at det er de rigeste kommuner, der skal løfte de største byrder, og at kommunerne vil få tilført penge for de opgaver, som de får tilført med strukturreformen.

Vi appellerer til, at I vil ændre udligningsreformen, så vi ikke rammes ekstra hårdt.

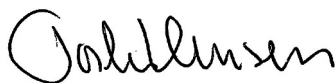
Det vil nemlig ikke mindst gå udover de ældre, handicappede, skolelevernes undervisning og børnene i daginstitutionerne i vores kommuner. Det har de ikke fortjent.

Borgmester Ove E. Dalsgaard, Ballerup Kommune

Borgmester Michael Ziegler, Høje-Taastrup Kommune

Borgmester Torben Hansen, Køge Kommune

Borgmester Nick Hækkerup, Ny Hillerød Kommune

KAPITEL 1

INDLEDNING

Denne hvidbog beskriver, hvordan og hvorfor udligningsreformen rammer fire kommuner i hovedstadsområdet meget skævt.

I kapitel 2 beskrives først de fire kommuners situation. Her dokumenteres det, at de fire kommuner er helt almindelige kommuner, der løfter et stort socialt ansvar.

I kapitel 3 beskrives, hvorfor netop disse fire kommuner bliver ramt meget hårdt af udligningsreformen.

I kapitel 4 illustreres, hvilke konsekvenser det vil have for borgerne i de fire kommuner, hvis kommunerne skal finde besparelser svarende til de 330 millioner kr., som kommunerne samlet skal betale.

I kapitel 5 gengives nogle af de udmeldinger, som partierne bag udligningsreformen har givet op til både strukturreform og udligningsreform.

I kapitel 6 giver kommunerne nogle konkrete bud på, hvordan reformen kan justeres, så den ikke rammer tilfældige kommuner meget hårdt.

KAPITEL 2

DE FIRE KOMMUNERS SITUATION

Til trods for mange forskelle mellem de fire kommuner, så er de på landsplan og i særdeleshed i hovedstadsområdet præget af store ligheder.

Kommunerne har alle et befolkningsantal på mellem 44.000 og 55.000, som en ny gennemsnitskommune i Danmark. Befolkningmæssigt udgør kommunerne 10% af befolkningen i hovedstadsområdet.

Fælles for de fire almindelige kommuner er nogle store sociale udfordringer i forhold til handicappede, integration, ældreområdet og børn og unge. Disse udfordringer er både store, når man sammenligner de øvrige kommuner i resten af Danmark og resten af hovedstadsområdet. Derfor er udgiftsbehovet for de fire kommuner væsentligt over landsgennemsnittet og også langt større end i andre hovedstadskommuner.

Kommunerne har yderligere det til fælles, at de har været succesfulde i at tiltrække nye virksomheder og skabe arbejdspladser som hele hovedstadsområdet har fordel af. Det kan f.eks. ses ved, at kommunerne har et relativt lavt ledighedsniveau, og mange der hver dag pendler ind til kommunerne.

2.1 19% MINDRE I INDTÆGT END I RESTEN AF HOVEDSTADEN

Kommunens indbyggere har i forhold til det øvrige Danmark meget gennemsnitlige indkomster. Med et beskatningsgrundlag mellem 134.000 og 157.000 i 2005, så ligger de fire kommuner under gennemsnittet i hovedstadsområdet.

I forhold til hovedstadsområdet, så er der altså ikke tale om ”rige” kommuner eller særligt privilegerede befolkningsgrupper.

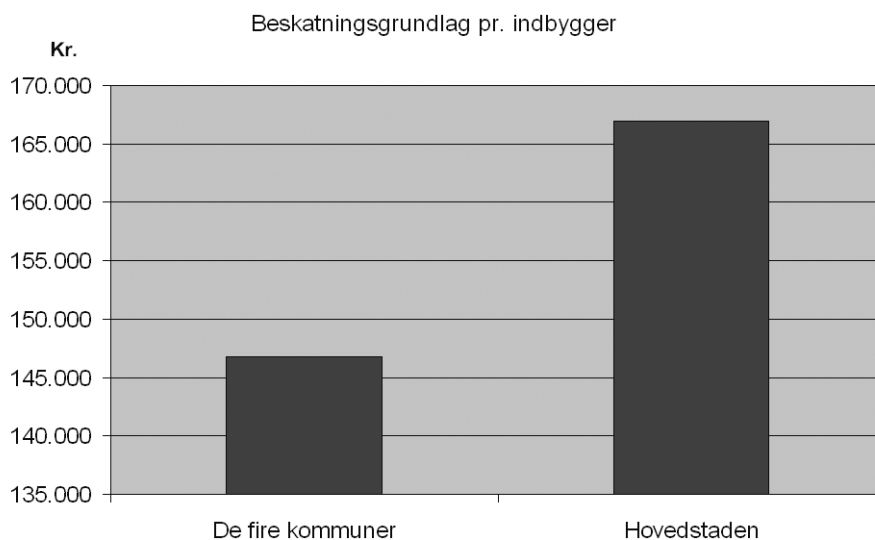
Skema 1. De fire kommuners sociale profil, i forhold til det øvrige hovedstadsområde.

Alle beløb er vægтет med kommunes nye befolknings sammensætning.

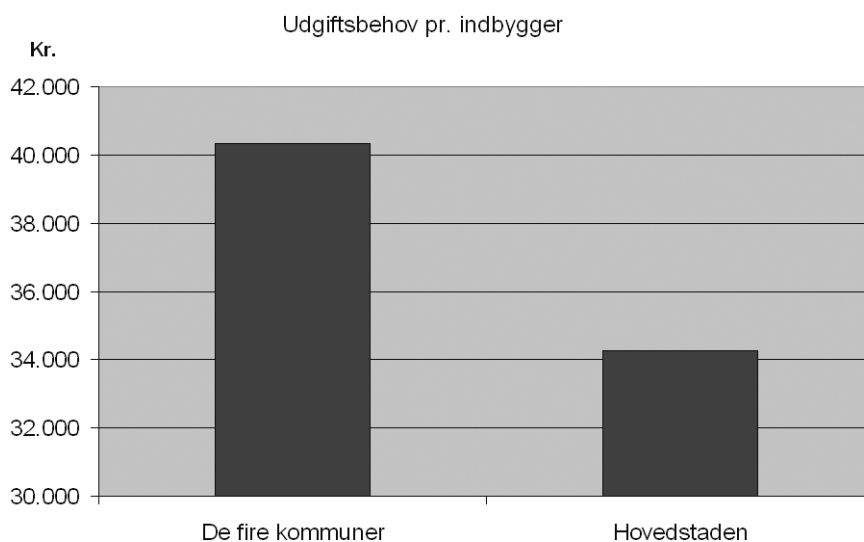
	Ballerup	Høje-Taastrup	Køge	Ny Hillerød	Hovedstadsområdet
Beskatningsgrundlag	153.718 kr.	145.358 kr.	134.329 kr.	156.419 kr.	166.953 kr.
Fuldtidsledige pr. 100 17-66-årige	3,6	4,2	3,8	3,5	4,1
Kontanthjælpsmodtagere pr. 100 17-66-årige	9,0	9,9	9,6	6,9	9,1
Førtidspensionister pr. 100 15-66-årige	8,8	6,3	5,4	5,6	5,8
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse (2003 tal)	18,3	13,9	14,4	27,0	24,1
Andel 25-64-årige uden erhvervsuddannelse (2003 tal)	27,0	29,7	28,4	19,3	22,3
Børn af enlige forsørgere pr. 100 0-15-årige	19,6	17,1	15,9	13,5	17,7
Udgiftsbehov pr. indbygger	42.138 kr.	41.842 kr.	39.584 kr.	37.840 kr.	34.250 kr.

Udregnet på basis af tal fra nøgletal fra www.im.dk.

Figur 1. Lavere beskatningsgrundlag i de fire kommuner end i hovedstadsområdet

Figur 2. Større udgiftsbehov i de fire kommuner end i hovedstadsområdet

2.2 LAVT UDDANNELSESLEVELAU

Uddannelsesniveauet i de fire kommuner er lavere end gennemsnittet. Der er dels 33% færre, der har en videregående uddannelse end i det øvrige hovedstadsområde, og dels er der 4% flere, der står helt uden erhvervsuddannelse.

Hvis man ser på hovedstaden uden for Frederiksberg og København, er billedet anderledes. I forhold de øvrige hovedstadskommuner har de fire nemlig kun 4% færre borgere med videregående uddannelser, men til gengæld 40% flere uden en erhvervsuddannelse.

Så ligegyldigt hvordan man ser på det, er de fire kommuner underrepræsenteret med hensyn til uddannelsesniveaut.

Til trods for denne byrde er alle fire kommuner kendetegnet ved at være gode til at skabe arbejdspladser. Tre ud af fire har et stort overskud i arbejdspladser målt ved antallet af pendlere, som tager til og fra byerne. Pendlingstallet fortæller historien om den markante indsats de fire kommuner har gjort for at tiltrække mange produktive virksomheder med gode arbejdspladser.

2.3 MANGE ALMENE BOLIGER OG MANGE NYDANSKERE

Kommunerne har også haft behov for – og gjort en stor indsats for – at sikre bolig til alle. Tre ud af de fire kommuner har flere almene boliger end den sjettedel af landets kommuner, der har flest almene boliger.

I forhold til de øvrige hovedstadskommuner har kommunerne 22% flere almene boliger.

De fire kommuner har en stor gruppe af statsborgere fra tredjelande i forhold til det øvrige Danmark. I forhold til hovedstadsområdet er der, minus København og Frederiksberg, 11,3% flere indvandrere eller efterkommere efter indvandrere i de fire tilsammen.

Skema 2. Eksempler på kommunernes særlige indsats.

Alle beløb er vægтет med kommunes nye befolknings sammensætning.

	Ballerup	Høje-Taastrup	Køge	Ny Hillerød	Hovedstadsområdet
Andel almene boliger	58,0	29,0	27,7	17,9	24,2
Statsborgere fra 3.-lande pr. 10.000 indb.	419	709	310	277	456
Andel af modtagere af sociale pensioner	19,9	14,8	9,6	12,1	14,5

Udregnet på basis af tal fra nøgletal fra www.im.dk. og www.danmarksstatistik.dk

2.4 FLERE UDFORDRINGER END I RESTEN AF HOVEDSTADEN

De fire kommuner er som gennemsnitlige kommuner i Danmark, men i forhold til hovedstadskommunerne har kommunerne faktisk flere udfordringer end gennemsnittet.

De fire kommuner bærer nemlig en række sociale byrder, som er kendetegnende for omegnskommunernes profil – f.eks. lavere uddannelsesniveau og flere borgere på overførselsindkomster.

I skema 3 beskrives 11 områder, der er meget afgørende for de udfordringer og udgifter, som en kommune har. Skemaet rangordner udfordringerne i de 34 kommuner i hovedstadsområdet. Jo lavere tal desto flere udfordringer.

På *ingen* af de 11 områder er kommunerne gennemsnitligt set i den bedste halvdel af de 34 kommuner i hovedstadsområdet.

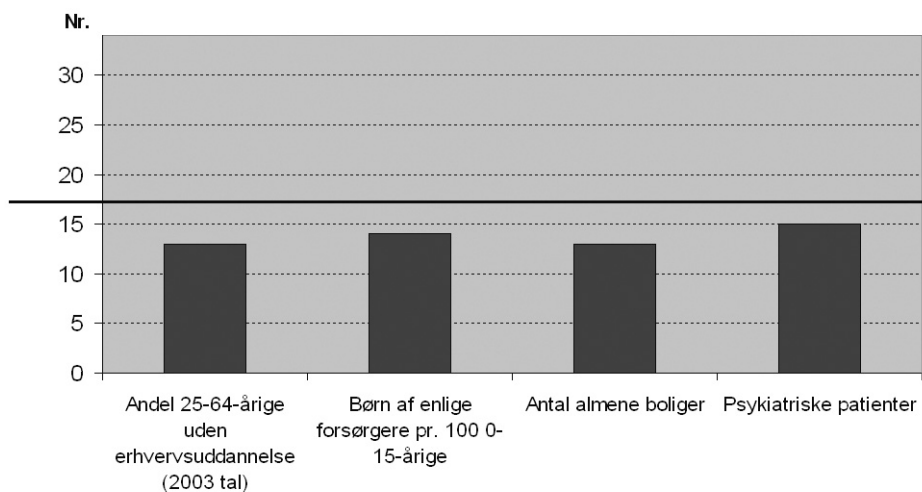
Skema 3. Rangering af de fire kommuner i forhold til øvrige hovedstadskommuner.

Jo lavere rangering, des større byrde bærer kommune. Rangeringen er baseret på de nye kommuners befolknings-sammensætning.

	Ballerup	Høje-Taastrup	Køge	Ny Hillerød	Gennemsnitlig placering lavere = større byrde
Karakteristika (1=flest, 34=færrest)					
1. Fuldtidsledige pr. 100 17-66-årige	20	11	16	22	17
2. Kontanthjælpsmodtagere pr. 100 17-66-årige	13	8	10	20	13
3. Førtidspensionister pr. 100 15-66-årige	2	12	20	17	13
4. Andel 25-64-årige uden videregående uddannelse (2003 tal)	16	4	8	26	14
5. Andel 25-64-årige uden erhvervsuddannelse (2003 tal)	11	6	8	26	13
6. Børn af enlige forsørgere pr. 100 0-15-årige	6	14	16	21	14
7. Børn i familier med lav uddannelse	11	5	29	23	17
8. Udgiftsbehov pr. indbygger	6	5	15	19	11
9. Antal almene boliger	3	12	15	21	13
10. Statsborgere fra 3.-lande pr. 10.000 indb.	13	4	19	21	14
11. Psykiatriske patienter	6	10	28	17	15

Udregnet på basis af tal fra nøgletal fra www.im.dk, www.danmarksstatistik.dk

Figur 3. De fire ramte kommuners placering blandt 34 hovedstadskommuner
 Lavere placering = større byrde.

KAPITEL 3

UDLIGNINGSREFORMENS SKÆVHED

Med udligningsreformen opnås i de fleste – men langt fra i alle tilfælde – at flytte resurser fra de rige til de mindre rige kommuner. I alt omfordeles 1.624 mio. kr. Konsekvenserne er moderate for mange kommuner, men voldsomme for en lille gruppe kommuner, heriblandt Ballerup, Høje-Taastrup, Køge og Ny Hillerød.

De fire kommuner er indbyrdes forskellige på en række områder, men har det til fælles, at deres borgere for hovedpartens vedkommende er helt almindelige danskere. Der er altså ikke tale om ”rige” kommuner.

Det er tværtimod kommuner, som har store sociale opgaver i forhold til udsatte børn og unge, handicappede samt til integration, undervisning m.v. af indvandrere og efterkommere.

Kommunerne har også det til fælles, at udligningsreformen rammer dem langt hårdere end både kommuner, som er rigere end dem og kommuner i samme indkomstkategori som dem. Da det næppe har været tilsigtet, betragtes det som ”et vådeskud”.

3.1 DEN STØRSTE REGNING GÅR IKKE TIL DE RIGE KOMMUNER

De fire kommuner skal efter lovforslaget samlet afgive ca. 330 mio. kr. årligt. Heraf ca. 34. mio. kr. vedrørende selskabsskatter – og beløbet vil meget sandsynligt være stigende. De fire kommuner skal således alene betale over 20% af det samlede beløb til omfordeling på landsplan.

Heroverfor står den kendsgerning, at de fire kommuner tilsammen kun har 7,3% af beskatningsgrundlaget i de kommuner, der skal flyttes penge fra.

Skema 4. Den skæve byrdefordeling – hele landet

	Antal	Samlet tab/gevinst (1.000 kr.)	Andel af beskatningsgrundlag %	Andel af tab
Afgiverkommuner				
De fire kommuner	4	-329.677	7,3	20,3
Andre afgiverkommuner	48	-1.294.270	92,7	79,7
Afgiverkommuner i alt	52	-1.623.947	100,0	100,0
Modtagerkommuner i alt	46	1.623.945		
Hovedtotal	98	-2		

Udregnet på basis af tal fra nogle tal fra www.im.dk, www.danmarksstatistik.dk

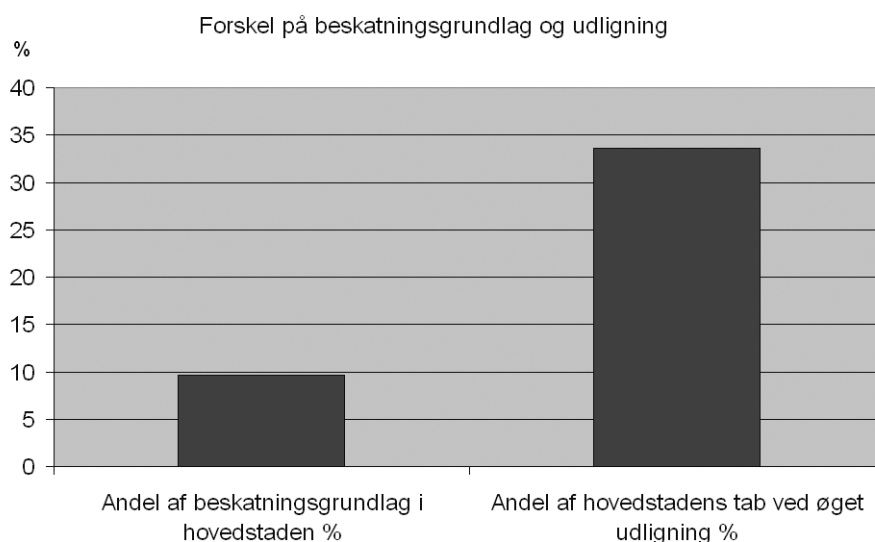
Hvis man alene ser på kommunerne i hovedstadsområdet er skævheden endnu større. Kommunerne i Hovedstadsområdet mister netto 916 mio. kr., hvoraf de fire kommuner betaler 330 mio. kr. – det svarer til 34%.

De fire kommuners andel af beskatningsgrundlaget i hovedstadsområdet udgør kun 9,6%.

Skema 5. Den skæve byrdefordeling – hovedstadsområdet

Udligningsområde 2007	Antal	Samlet tab/ gevinst (1.000 kr.)	Andel af beskatnings- grundlag %	Andel af tab
Hovedstad				
De fire kommuner	4	-329.677	9,6	33,6
Andre afgiverkommuner	23	-751.573	58,0	76,6
Modtagerkommuner	7	99.896	32,4	-10,2
Hovedstad Total	34	-981.354	100,0	100,0

Figur 4. De fire kommuner skal betale mere end tre gange, så meget som de burde

Det skærende misforhold mellem de tab, som de fire kommuner lider, sammenlignet med deres andel af beskatningsgrundlaget, viser, at reformen i dette tilfælde ikke rammer målsætningen om at lade de bredeste skuldre bære de tungeste byrder.

3.2 DE FIRE KOMMUNER ER I ET MELLEMFELT

De fire kommuner befinder sig – målt på beskatningsgrundlag pr. indbygger – i et ”mellemfelt” blandt 19 andre kommuner med et beskatningsgrundlag på 130.000 -160.000 kr. pr. indbygger. Gennemsnittet i de fire kommuner er 146.800 kr.

13 kommuner ligger i et højere indkomstinterval (160.000-240.000 kr.), mens 62 kommuner ligger under. Langt de fleste af de kommuner, som ligger under 130.000 kr., vil være nettomodtagere i den nye udligningsordning, mens kommunerne over denne grænse skal afgive.

De 19 øvrige kommuner i samme indkomstinterval, som de fire kommuner, skal gennemsnitligt afgive

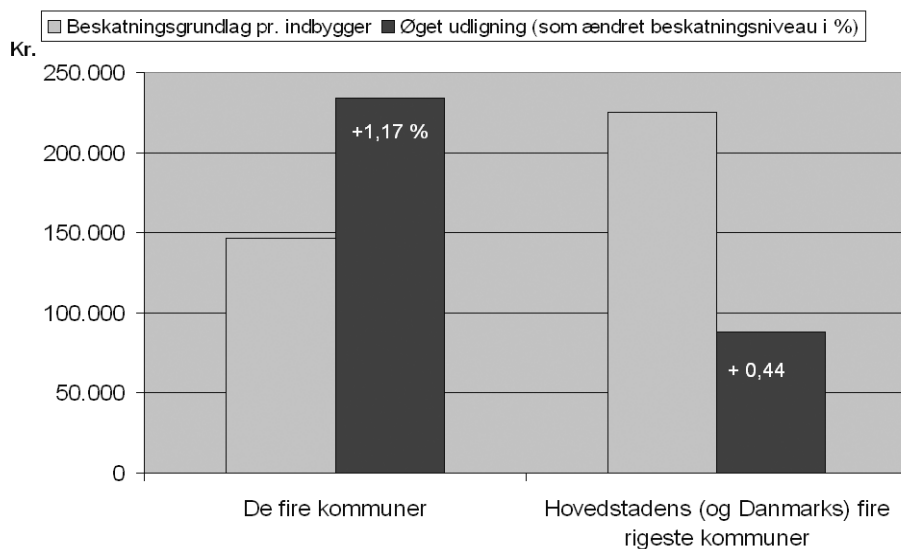
0,05% af beskatningsgrundlaget. De fire kommuner skal dog afgive gennemsnitligt 1,17% eller 23 gange mere end andre kommuner med samme beskatningsgrundlag.

I det rigere interval (over 160.000 kr.) afgiver kommunerne gennemsnitligt 0,45% eller under halvdelen af de fire kommuner. Landets rigeste kommuner afgiver altså markant mindre end de fire kommuner.

Hvis man sammenligner de fire kommuner med landets fire rigeste kommuner – der alle ligger i hovedstadsområdet – er billedet også klart.

Ser man alene på de fire rigeste kommuner målt på beskatningsgrundlag pr. indbygger, afgiver de som middeltal 0,46% i modsætning til Ballerup, Høje-Taastrup, Køge og Ny Hillerød, der altså afgiver 1,17%.

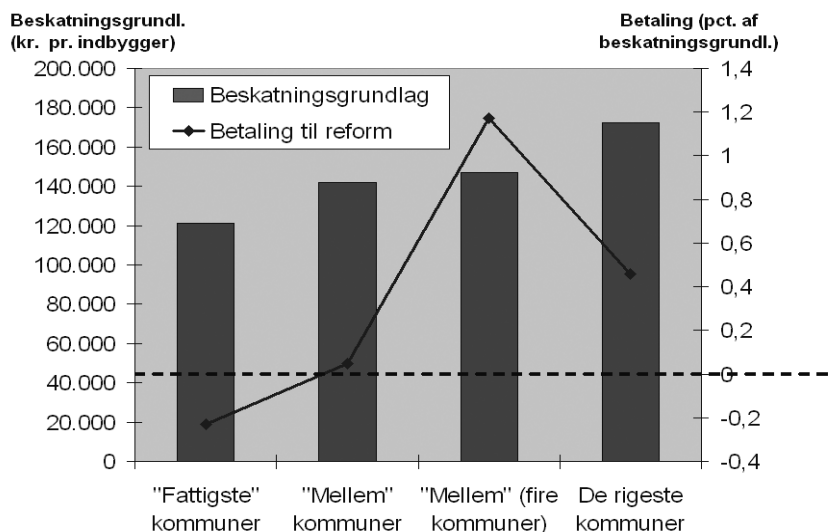
Figur 5. De fire kommuner skal betale mere end de fire rigeste kommuner

Skema 6. Beskatningsgrundlag pr. indbygger og gevinst/tab på udligningsreformen

Beskatningsgrundlag pr. indbygger i 1.000 kr. (i Interval)	Antal Kommuner 2007	Gennemsnitligt beskatningsgrundlag pr. indb.	Reformen: Samlet gevinst (+) og tab (-) i 1.000 kr.	Reformen: Samlet gevinst (-) og tab (+) som ændring i beskatningsniveau
100 - 130	62	121.094	899.972	-0,23
130 - 160	19	142.039	-96.629	0,05
130 - 160 4 kommuner	4	146.806	-329.677	1,17
160 - 240	9	172.345	-276.371	0,46
160 - 240 Top 4	4	225.402	-197.297	0,44
Hovedtotal	98	134.631	-2	0,00

Figur 6. De fire kommuner betaler markant mere end tilsvarende kommuner

3.3 KUN INDTÆGTER VED VIRKSOMHEDER MEDREGNES

De fire kommuner har, bl.a. stærkt tilskyndet af regionplanmyndighederne og staten, udviklet store erhvervsområder og skaffet plads til mange nye arbejdspladser. Nogle af disse er i aktieselskaber, hvor kommunerne modtager ca. 13% af selskabernes skattebetalinger. Staten beholder ca. 87%.

De fire kommuner har større indtægter fra selskabsskatter end gennemsnitskommunen, og de skal efter lovforslaget nu afgive ca. 34 mio. kr. til udligningsordningerne. Beløbet er indeholdt i ovennævnte tab på 330 mio. kr.

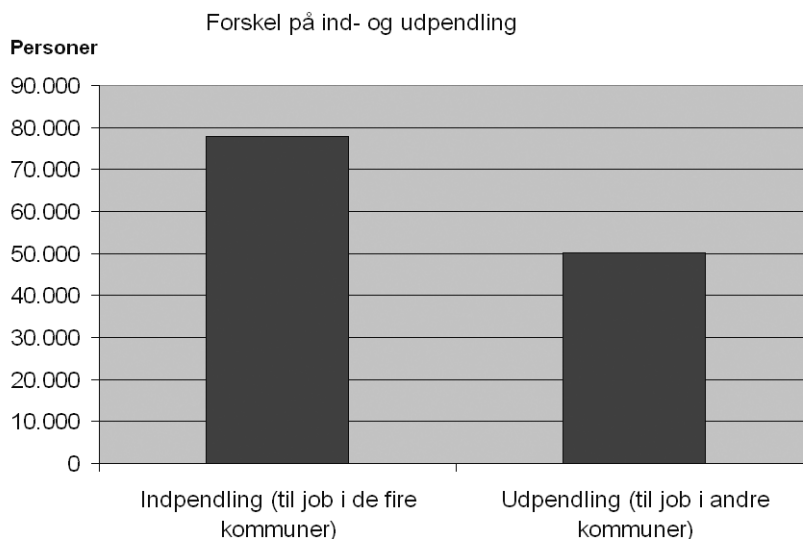
Kommunerne har en indtægt fra selskabsskatter, som ikke tidligere er indgået i udligningsordningerne. Men de samme kommuner har – og har haft – store udgifter til infrastruktur (veje m.v.), som der heller ikke har været taget hensyn til. Lovforslaget medregner kun den ene side af sagen, indtægterne, men ikke udgifterne.

De fire kommuner har op til 2004 skabt plads til næsten 28.000 flere arbejdspladser, end kommunernes egne borgere besætter.

Skema 7. Pendlinger 2004

	Indpendling	Udpendling	Nettopendling
Ballerup	29.727	14.347	15.380
Høje-Taastrup	22.853	15.152	7.701
Køge	10.166	10.490	-324
Hillerød	15.081	10.070	5.011
I alt	77.827	50.059	27.768

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 7. Overskud af arbejdspladser i de fire kommuner

Der er næppe tvivl om, at statistikkerne for 2005 og 2006 vil vise en yderligere fremgang i arbejdspladsoverskuddet. Udligningsreformen fjerner imidlertid en del af incitamentet for kommunerne til at fortsætte den erhvervsvenlige udvikling, hvor der skabes arbejdspladser til gavn for hele Sjælland.

3.4 PROBLEMER VED TILFØRSLLEN AF NYE OPGAVER VED STRUKTUREREFORMEN

Når de fire kommuner skal betale en markant større del af den øgede udligning, end de burde i forhold til deres situation, skyldes det bl.a. de mange nye opgaver, som kommunerne får med strukturreformen.

I såvel Finansieringsudvalgets forslag som regeringsaftalen om et nyt udligningssystem tages der ikke udgangspunkt i de faktiske udgifter. Der er lavet et omfattende materiale, der beregner den enkelte kommunernes merudgifter, men med aftalen lægges op til at kompensere kommunerne under ét. Det betyder, at nogle kommuner slet ikke – eller i meget begrænset omfang – bliver kompenseret.

Med kommunalreformen overtager kommunerne en lang række opgaver fra amterne.

Kommunerne får bl.a. nu det samlede ansvar for at sikre, at fysisk og psykisk handicappede og udsatte grupper – som f.eks. sindslidende og stofmisbrugere og børn og unge med adfærdsmæssige og sociale problemer – får ordentlige levevilkår og muligheder i Danmark.

Kommunalreformen betyder, at kommunerne under ét får merudgifter på 29 milliarder. Aftalen betyder, at kommunerne kompenseres via bloktilskuddet, der fordeles efter befolkningstal. Det betyder,

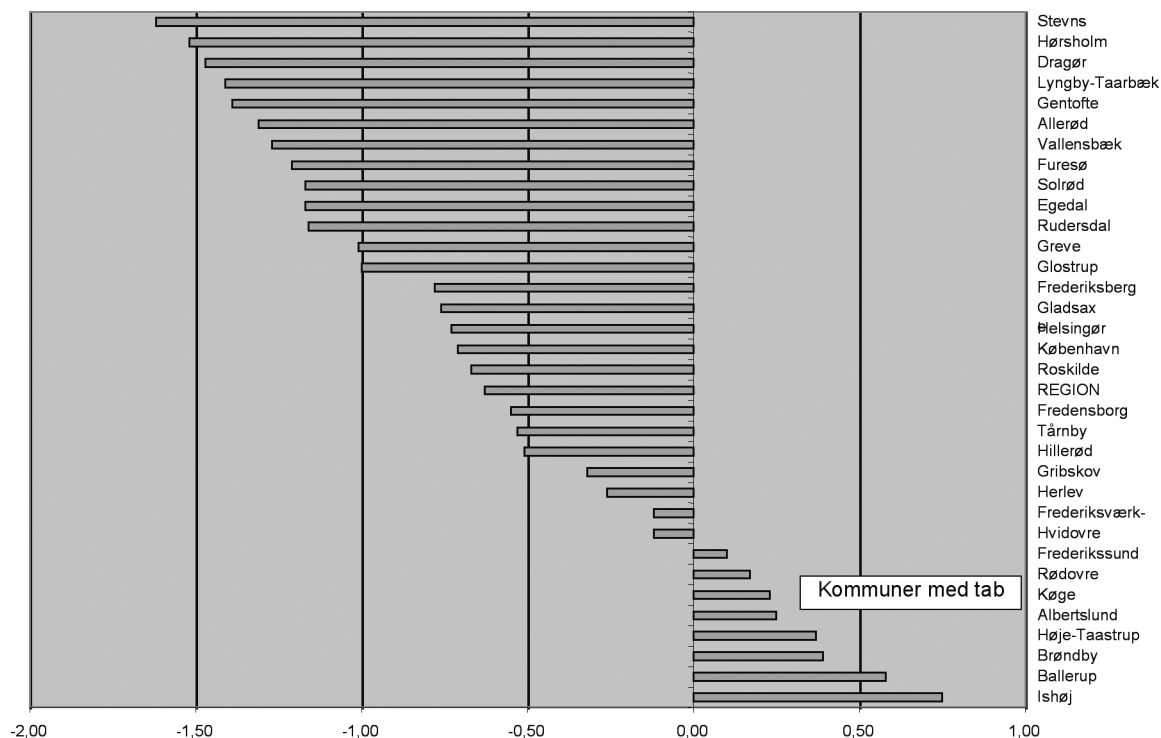
at der ikke er sammenhæng mellem den enkelte kommunes udgifter, og den økonomi kommunen overtager til at løfte opgaven.

De fire kommuner har flere udgifter til svage og handicappede borgere end den gennemsnitlige hovedstadskommune. Særligt Høje-Taastrup og Ballerup forventes at få store tab på overtagelse af de nye opgaver samt på afskaffelsen af særtilskud i den eksisterende udligningsordning.

Skema 8. Tab / gevinst på kommunalreformen før udligningsreformen.

	I mio kr. (- = tab)	I % af beskatningsgrundlag (+ = tab)
Ballerup	-41.866	0,58
Høje-Taastrup	-24.716	0,37
Køge	-16.880	0,23
Ny Hillerød	35.478	-0,51

Figur 8. gevinst og tab på amtsopgaver og ophævelse af særordninger

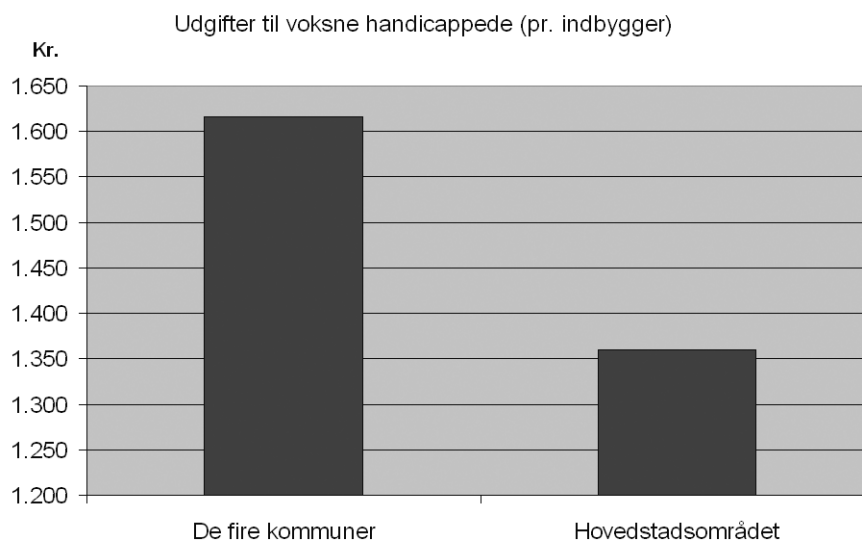
I skema 9 beskrives udgifterne til handicappede og vidtgående specialundervisning.

Skema 9. Udgifter til foranstaltninger for voksne handicappede pr. indbygger i kr.

	2005
Ballerup	1.923
Høje-Taastrup	1.460
Køge	1.547
Ny Hillerød	1.496
Gennemsnit for fire kommuner	1.616
Hovedstadsområdet ekskl. Kbh/Frb	1.360

Kilde: Indenrigsministeriets kommunale nøgletal. Nøgletal for København og Frederiksberg indgår ikke i talmaterialet.

Figur 9. Udgifter til handicapområdet

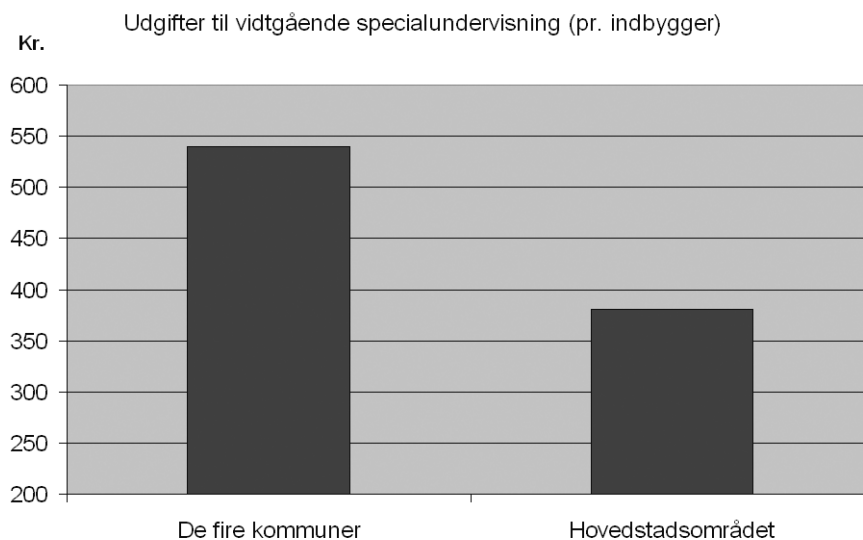
I 2003 udgav Københavns Amt en oversigt over opgavefordelingen på socialområdet. Materialet omfatter ikke alle kommuner, men som eksempel kan nævnes, at der i Københavns Amt var 72 personer pr. 10.000 indbyggere i tilbud over grundtaksten. I Ballerup var tallet 95 personer pr. 10.000 indbyggere.

Skema 10. Udgifter til vidtgående specialundervisning pr. indbygger i kr.

Ballerup	618
Høje-Taastrup	649
Køge	426
Ny Hillerød	486
Gennemsnit for de fire kommuner	540
Hovedstadsområdet	381

Kilde: Baggrundsmateriale fra aftalen om udligningsreformen

Figur 10. Vidtgående specialundervisning

3.5 KOMMUNERNES SERVICENIVEAU

Da det muligvis kunne være en forudsætning i udligningsreformen, at de fire kommuner skal betale så stor en del, fordi de har et urimeligt højt serviceniveau, er det relevant at belyse dette. Hvis man ser på udgifts- og serviceniveau i de fire kommuner sammenlignet med hovedstadsområdets i alt 34 kommuner får man følgende billede:

Børnepasningsområdet

De fire kommuner kommer ind på en 14. plads, når kommunerne rangordnes efter forbrug på dagpasning af børn. Der er altså 13 kommuner, som har flere penge til det område.

Undervisningsudgifter (folkeskolen)

Målt efter udgifter på 7-16 årige kommer de fire kommuner igen ind på en 14. plads.

Ældreområdet

De fire kommuner kommer ind på en 11. plads, når kommunerne rangordnes efter udgifter pr. 65+årig. Ser vi nærmere på hjemmehjælpsområdet, falder de 4 kommuner ned på plads nr. 15 målt på antal timer pr. uge pr. modtager, dvs. noget under landsgennemsnittet.

KAPITEL 4

HVOR SKAL PENGENE FINDES?

De fire kommuner har gennemgået budgetterne for at vurdere, hvor besparelser på 330 mio. kr. eventuelt vil kunne findes.

Kommunernes økonomi er meget stram, og folketing og regering har i betydeligt omfang fastlagt, hvad pengene skal bruges til. Det gælder alt fra overførselsindkomster til miljøtilsyn.

De mange penge kan derfor kun findes ved store besparelser på vigtige serviceområder.

Der er endnu ikke truffet beslutning om, hvor der skal spares i kommunerne, så nedenstående skal ses som en illustration af, hvordan kommunerne eventuelt kan finde de 330 mio. kr.

Som illustrationerne viser, vil selv drastiske nedskæringer på et enkelt område kun give en begrænset del af de nødvendige besparelser. Derfor forventes det, at alle kommuner vil skulle gennemføre voldsomme besparelser på en lang række områder, hvis ikke folketinget under lovbehandlingen ændrer på udligningsreformen.

4.1 BALLERUP

Ballerup Kommune skal spare 116 mio. kr. om året.

Ældreområdet

På ældreområdet kan besparelserne hentes ved, at personlige besøg bliver erstattet af standardydelser, hvor der ikke bliver taget hånd om den enkeltes særlige behov. Det kan være, at der i stedet for omsorgspleje og besøg hos døende ældre installeres elektroniske nødopkald. Desuden vil alvorligt syge patienter ikke kunne komme i bad mere end få gange om ugen. Der vil også blive tid til færre toiletbesøg. Yngre uhelbredeligt syge mennesker, som f.eks. kræftpatienter, vil for fremtiden kunne være nødt til at være sengeliggende hele dagen, fordi der vil blive skåret i antallet af besøg fra hjemmeplejen.

	Mio. kr
70 stillinger på ældre/handicapområdet	28

Folkeskolen

På skoleområdet kan der skæres i dansk-, matematik- og specialundervisning, og der bliver mindre tid til det enkelte barn. Det vil sige, at de, der har brug for ekstra hjælp lades i stikken og sækker bagud. De resursestærke elever vil heller ikke få de udfordringer, de har brug for. Resultatet bliver en ringere folkeskole, som ikke harmonerer med regeringens mål om "en folkeskole i verdensklasse".

	Mio. kr
60 stillinger på skoleområdet	24

Børnepasning

På børnepasningsområdet vil besparelserne indebære, at der bliver færre pædagoger til flere børn. Åbningstiden reduceres og institutioner som f.eks. skovbørnehaven vil lukke, fordi den er dyrere i drift end traditionelle børnehaver. Der nedlægges pædagogstillinger på hele institutionsområdet, dvs. både daginstitutioner, fritidshjem og ungdomsklubber. Det betyder konkret, at der bliver færre pædagoger til flere børn – og dermed mindre tid og overskud til det enkelte barn. Ture og ekskursioner vil ligeledes være udelukket.

	Mio. kr
85 pædagogstillinger på daginstitutionsområdet inkl. fritidshjem, klubber og støttepædagoger	34

Kultur, fritid og andet

Der vil skulle spares på kommunens kulturtilbud, hvilket bl.a. kan betyde at ét af tre biblioteker lukker, og at åbningstiden beskæres og indkøbet af nye bøger begrænses. Det kan have konsekvenser for børnenes læsefærdigheder, hvis mulighederne for at få deres læsning stimuleret begrænses. Desuden vil bibliotekerne blive nødt til at droppe forfatteraftener og historiske foredrag, der ellers har været til stor gavn og glæde for kommunens borgere.

Det kan være nødvendigt at lukke særlige tilbud til udsatte børn og unge, som ungdomsklubben Mødestedet, hvor ensomme unge med faglige og sociale problemer kan mødes med ligesindede. Aktivitets- og værestedet Støberiet for sindslidende må indskrænke åbningstiden og spare den sindslidendes personlige støtte- og kontaktperson væk. Kontaktpersonen er ofte den sindslidendes eneste kontakt med omverdenen. Værestedet Stedet for udviklingshæmmede i egen bolig vil skulle reducere åbningstiden, så brugerne ikke i så høj grad kan få hjælp med vask, madlavning og indkøb. Derudover vil julearrangementer og ferieture blive sparet helt væk.

	Mio. kr
Der spares 45 stillinger inden for biblioteker, tandpleje mm.	18
Der spares 30 stillinger væk i administrationen	12

4.2 HØJE-TAASTRUP

Udligningsreformen betyder, at Høje-Taastrup Kommune hvert år skal spare 55 mio. kr.

Ældreområdet

Besparelser på ældreområdet kan betyde, at der må skæres i omsorgstiden i hjemmeplejen og på ældrecentre, så de ældre kun får hjælp med det allermest nødtørftige, men ikke får den menneskelige omsorg og pleje, de har behov for. Selv den personlige pleje for de allermest plejekrævende må sættes ned. Det betyder også, at der ikke mere kan arrangeres skovture eller julefester for pensionister.

	Mio. kr
5% generel besparelse på hjemmehjælp	3,5
Fjernelse af 6 ekstra aftenvagter på plejecentrene	0,6
Fjernelse af ekstra omsorgstid på plejecentre	1,9
Nedsat tid til personlig pleje for de mest plejekrævende (fra 830 min til 700 min/uge)	2,7
Fjernelse af ekstra 15 minutters omsorgstid i hjemmeplejen	0,5
Nedlæggelse af havepasningsordning for pensionister	1,9
Ophør af skovtur og julefest for pensionister	0,4

Børnepasning

Med besparelserne kan kommunen blive nødt til at afskaffe pasningsgarantien på daginstitutionsområdet, hvilket vil kunne give mange forældre store problemer. Derudover vil kommunen i det hele taget kunne blive nødt til at forhøje taksterne på institutionsområdet.

	Mio. kr
Afskaffelse af pasningsgarantien på daginstitutionsområdet (besparelse 100 pladser):	7,0
Forøgelse af vuggestuetaksterne fra 2.217 kr. til 2.690 kr./md.	6,5
Forøgelse af SFO-taksten fra 1.094 kr. til 1.344 kr./md.	3,0
Daginstitutioner, SFO og klubber Total	16,5

Folkeskole

Klassekvotienten kan sættes i vejret, så der bliver mindre tid til den enkelte elevs behov. Det betyder, at der ikke bliver tid til at hjælpe de resurssvage børn med basale færdigheder som at lære at læse og regne. Den slags nedskæringer harmonerer ikke med regeringens målsætning om at få nedbragt antallet af unge, der aldrig får taget en ungdomsuddannelse. Besparelserne vil også indebære et stop for indkøb af it-udstyr, hvilket vil gøre det vanskeligt at give eleverne en tidssvarende uddannelse.

	Mio. kr
Forøgelse af klassekvotienten	6,0
Nedsættelse af undervisningstiden	7,1
Stop for indkøb af it til folkeskolerne	2,3

Kultur og fritid

På kultur og fritidsområdet kan kommunen være nødsaget til at lukke Taastrup Kulturcenter og Taastrup teater. Disse er institutioner, der har været flagskibe inden for kultur og integration. Samtidig vil også flere af de lokale biblioteker skulle lukke, hvilket især vil ramme børnene, der nu får længere transport til det lokale bibliotek.

	Mio. kr
Lukning af Taastrup Teater	2,7
Lukning af biblioteksfilialer	1,3
Lukning af Taastrup Kulturcenter	3,7

Andet

Det kan være nødvendigt at lukke arbejdet med forebyggelse af ungdomskriminalitet på gadeplan. I samspil med lukningen af kommunens fritidsaktiviteter til unge vil det betyde, at flere unge mennesker vil være i risiko for at få problemer. Kommunen vil kunne blive nødt til at halvere sundhedsplejens hjemmebesøg, hvilket især vil gå ud over børn i belastede familier, der har brug for hjælp med pleje og ernæring.

	Mio. kr
Medarbejdere på gadeplan (forebyggelse af ungdomskriminalitet m.v.) reduceres fra 5 til 3	0,8
Sundhedsplejens hjemmebesøg nedsættes fra 7 til 4	1,3

4.3 KØGE

Udligningsreformen tvinger Køge Kommune til at spare 70 mio. kr. om året.

Ældreområdet

Der vil kunne komme nedskæringer i personalet på plejehjemmene, som udover personalets arbejdsløshed vil betyde, at der bliver mindre tid til omsorg og pleje af de ældre. Desuden vil der kunne blive skåret i hjemmehjælpen til ældre i eget hjem, som for fremtiden må nøjes med ét ugentligt bad. Tilskuddet til udbringning af mad kan bortfalde. Det kan på sigt betyde, at den enkelte ældre ikke får den rette ernæring, hvilket kan være alvorligt for en allerede helbredsmæssigt udsat gruppe.

	Mio. kr
Nedsættelse af antallet af hjemmehjælpstimer til personlig pleje og omsorg, f.eks. reduktion i bad fra to ugentlige bade til ét	11
Reduktion i normeringen på plejehjemmene (15 stillinger)	5
Bortfald af tilskud til mad	1,5

Folkeskole

Nedskæringerne kan betyde, at der bliver flere elever i hver klasse, og dermed mindre tid til den enkelte elev. Det betyder, at det bliver svært at hjælpe de børn, som har det vanskeligt, hvad enten det er fagligt eller socialt – heriblandt efterkommere af indvandrere, som har særlige udfordringer. Dette kan på sigt få alvorlige konsekvenser for den unge. Det betyder også, at der ikke bliver tid til særlige udfordringer til de resursestærke børn, som ikke vil få udfoldet deres fulde potentiale. Samlet set vil folkeskolen blive forringet. Det passer dårligt med regeringens målsætning om en bedre folkeskole.

	Mio. kr
Afskaffelse af holdundervisningen i skolerne og 28 elever i klasserne	12,5
Halvering af ressourcer til undervisningsmidler	3,5
Halvering i rekreativ aktivitet, fx lejrskoleophold og ekskursioner	1

Børnepasning

Det vil kunne blive nødvendigt med alvorlige nedskæringer i normeringen i vuggestuer og børnehaver. Det indebærer, at det vil være slut med at tage børnene på koloni eller på udflugter. Det vil i det hele taget blive mere begrænset med udendørsaktiviteter, som kræver en højere bemanning end indendørs børnepasning. Samtidig vil der være mindre overskud til stimuli af børnenes motorik, som er afgørende for deres fysiske udvikling og mentale indlæringssevner.

	Mio. kr
Nedlæggelse af SFO for elever i 6.-7. klasse	1,5
Nednormering med 55 stillinger (1 stilling pr. institution)	13
Afskaffelse af madordning i vuggestuer	4

Kultur og fritid

Det kan blive nødvendigt med kraftige nedskæringer på kultur- og fritidsområdet. Én måde at opnå de nødvendige besparelser er at lukke kommunens musikskole, som er samlingspunkt for mange unges sunde fritidsinteresser. For de fleste vil det være for dyrt selv at skulle finansiere instrumenter og musikundervisning. Derudover kan der blive skåret i personalet på bibliotekerne, hvilket vil indebære serviceforringelser og sandsynligvis gøre det umuligt at afholde særlige kulturelle og litterære arrangementer.

	Mio. kr
Lukning af musikskolen	7
Reduktion i normeringen på bibliotekerne med 25% (12 stillinger)	4

Andet

Det vil kunne være nødvendigt at nedbringe indsatsen overfor sårbare familier, som i forvejen er særligt udsatte. For disse ofte resurssvage familier vil det med manglende forebyggende arbejde være svært at få hjælp med områder, som uden støtte kan eskalere og på sigt ende i alvorlige problemer.

	Mio. kr
Reduktion i indsatsen for sårbare familier	6

4.4 NY HILLERØD KOMMUNE

Ny Hillerød Kommune skal med udligningsreformen spare 89 mio. kr. I det følgende illustreres det, i form af en række potentielle besparelser, hvor hårdt disse 89 mio. kr. ville gøre indhug i kommunens nødvendige ydelser til borgerne.

Ældreområdet

Samtlige dagcenterpladser i kommunen risikerer at blive nedlagt, så de ældre, der i dag bor alene i eget hjem, for fremtiden vil blive overladt mere til sig selv. De nye besparelser kan også betyde, at færre kan modtage hjemmehjælp. Det vil også være slut med hovedrengøring hos de ældre, ligesom udbringning af mad til hjemmeboende, som ikke kan klare at lave mad selv, må ophøre.

	Mio. kr
Nedlæggelse af samtlige dagcenterpladser til ældre	6,6
Afskaffelse af hovedrengøring hos hjemmeboende	1,2
Færre modtagere af hjemmehjælp	2
Afskaffelse af madlavning i leve- og bomiljøerne på plejecentrene	1
Besparelse på plejecentrenes plejepersonale	3
Serviceforringelse på aktivitetscenter for sindslidende	0,5
Stramning af personlige tillæg til pensionister	0,3
Fjernelse af tilskud til madudbringning	0,2
Stop for tilskud til pensionistklubber	0,2
Stop for støtte til frivilligt og socialt netværksarbejde for ældre	0,4

Folkeskolen

Det kan blive nødvendigt med nedskæringer svarende til 60 lærerstillinger. Det vil indebære, at der kommer flere børn i hver klasse, så der bliver mindre tid til den enkelte elev. De nuværende madordninger på skolerne kan blive lukket. Derudover kan det blive vanskeligt at få råd til nye undervisningsmaterialer. Desuden vil der ikke i særlig høj grad være råd til vikartimer i tilfælde af læreres barsel eller sygdom, hvilket i visse tilfælde er ensbetydende med en reel nedgang i timeantallet, så eleverne hverken modtager samme antal timer eller samme undervisningsniveau, som de er vant til. Nedskæringerne vil også kunne betyde, at normeringen i kommunens SFO'er bliver lavere, og at SFO'erne vil skulle holde lukket yderligere to uger om året.

	Mio. kr
14% færre lærere på byens skoler – ca. 60 stillinger. Det svarer til at lukke en af Hillerøds store skoler.	21
Afskaffelse af varm mad til skoleeleverne (laves på plejecentrenes køkkener)	0,6
Reduktion af undervisningsmidler	3
Lukning i SFO'ernes i yderligere to uger om året	3,2
Ophør af 100% dækning ved barsel og længerevarende sygdom for skoler og SFO'er	2,8
Lavere normering af pædagogtimerne i SFO'erne	1

Børnepasning

Med Udligningsreformen vil kommunen kunne skulle spare ca. 40 pædagogstillinger i daginstitutionerne. Det betyder, at der bliver mindre tid til at tage sig af det enkelte barns behov. Desuden vil det kunne være slut med madordningerne i børnehaver og vuggestuer, hvilket især går ud over børn fra resurssvage familier. Forældrene vil udover mad til børnene også for fremtiden selv skulle medbringe bleer. Daginstitutionerne vil også kunne blive nødsaget til at indskrænke åbningstiden med to uger om året.

	Mio. kr
8% færre pædagoger i daginstitutionerne – ca. 40 stillinger.	12
Ingen mad til vuggestue- og dagplejebørn	6
Lukning af daginstitutioner i yderligere 2 uger om året	3,5
Ophør af 100% dækning ved barsel og længerevarende sygdom på Dagtilbud Børn	1,5
Krav til forældrene om selv at medbringe bleer i vuggestue og dagpleje	0,5

Kultur og fritid

De kommende besparelser kan betyde, at Hillerød Musikskole skal lukke sammen med bibliotekerne i Østbyen og Uvelse og videns- og kulturværkstederne. Det vil kunne blive nødvendigt at fjerne hjælpen til børn og unge i social belastede områder og forhøje prisen på fritidsklubber, så netop børn og unge fra resurssvage områder får svært ved at få råd.

	Mio. kr
Lukning af Hillerød Musikskole	5,2
Nedlæggelse af folkebiblioteker i Østbyen og Uvelse	0,6
Nedlukning af videns- og kulturværkstederne	0,7
Takstforhøjelse på fritidsklubber på 15%	0,5
Fjernelse af midler til børn og unge i socialt tunge områder	0,5
Fjernelse af pulje til ungdomspolitisk arbejde	0,3

Andet

Skoler og daginstitutioner vil langsomt risikere at forfalde, fordi der fremover ikke vil være råd til at vedligeholde bygninger og legepladser. Det vil derudover kunne blive farligere for især børn at færdes i trafikken, fordi der vil være færre midler til trafikreducerende foranstaltninger. Det vil desuden kunne være nødvendigt at skære i aktiveringsindsatsen, hvilket harmonerer dårligt med regeringens målsætning om at øge beskæftigelsen for særligt nydanskere.

	Mio. kr
Reduktion i aktiveringsindsats – fjernelse af 40 aktiveringspladser	2
Reduktion af trafikreducerende foranstaltninger og vejvedligeholdelse	1,5
Mindre ydre vedligeholdelse af børneinstitutioner og skoler	3
Administrative personalebesparelser	3,3
Mindre vedligeholdelse af kirkegårde	1

KAPITEL 5

LØFTER TIL UDLIGNINGSREFORM OG STRUKTURREFORM

Regeringen og forligspartierne er tidligere kommet med en række klare meldinger om udligning og opgaveflytninger.

Fogh: Der skal følge penge med

Statsminister Anders Fogh Rasmussen har ved flere lejligheder betonet, at regeringen ikke pålægger kommunerne nye opgaver uden, at der følger penge med.

”Vi har givet det klare løfte, at hvis vi vælter nye opgaver over på kommuner og amter, så følger der penge med. Sådan skal det være”, statsminister Anders Fogh Rasmussen.¹⁾

”Princippet vil ganske klart være sådan, at hvis regeringen afgiver løfter, eller hvis regeringen lægger opgaver over på kommuner og amter, så følger der penge med, krone til krone. Sådan skal det være. Vi lægger ikke opgaver over og lader andre betale regningen.” Statsminister Anders Fogh Rasmussen.²⁾

Udligningsreformen skal rette op på skævheder – ikke skabe nye

Når der overhovedet bliver lavet en udlignings- og finansieringsreform skyldes det, at en række skævheder i strukturreformen skulle samles op. Det har både indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen og skiftende socialministre slået fast.

De skævheder, der uundgåeligt opstår, når der flyttes tunge sociale opgaver mellem amter og kommuner, skulle rettes op via udligningsreformen.

”For kommunerne skal tilskuds- og udligningssystemet tilpasses, så der tages hensyn til de opgaver og finansieringsomlægninger, som følger af reformen.” Indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen.³⁾

Kommunerne skal sikres penge til de tunge sociale opgaver

I forbindelse med strukturreformen har folketinget haft et stærkt fokus på, at der fulgte penge med til kommunerne.

Forligspartierne bag strukturreformen markerede det klart i betænkningen i forbindelse med lovgivningen om at overflytte sociale opgaver fra amterne til kommunerne. Her henvises der specifikt til, at udligningsreformen skal løse de skævheder, der måtte være.

1) Folketinget, svar på spørgsmål S 2128, onsdag 22 maj 2002

2) Folketinget, svar på spørgsmål S 2129, onsdag 22 maj 2002

3) Folketinget, forhandling om F3, 2004-05, 1. samling, tirsdag 26 oktober 2004

”Kommunerne vil blive sikret tilstrækkelig finansiering til at løse deres opgaver, så de ikke kommer under et usagligt pres, når de skal træffe afgørelser om dyre enkeltsager. Partierne har noteret sig, at regeringen har igangsat et arbejde i Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg om vurdering af den kommunale økonomi efter kommunalreformen som vil danne grundlag for det forslag til udligningsreform, som regeringen herefter vil fremsætte. Der skal her tages hensyn til de nye opgaver, som kommunerne overtager fra amterne herunder det sociale område.”, Venstre, Konservatives og Dansk Folkepartis betænkning i forbindelse med overflyttelsen af de tunge sociale områder til kommunerne.⁴⁾

Det sidste parti bag udligningsreformen – Det Radikale Venstre – markerede det også klart i sit betækningsbidrag. Heri hedder det:

”Det er af afgørende vigtighed for os, at der i den enkelte kommune er økonomisk grundlag for at løfte opgaverne på det sociale område. Det kræver, at der foretages en nødvendig og tilstrækkelig økonomisk kompensation ved opgaveflytninger mellem regioner og kommuner samt en socialt retfærdig udligningsreform.”, Betækningsbidrag fra Det Radikale Venstre og Socialdemokraterne i forbindelse med overflyttelsen af de tunge sociale områder til kommunerne.⁵⁾

Spørgsmålet var vigtigt for partierne. Socialudvalget stillede en række spørgsmål til socialministeren om netop finansieringen. Et af disse svar blev vurderet som essentielt grundlag for hele lovgivningen, og blev derfor optrykt direkte i tillægsbetænkningen. Heri hedder det:

”Som led i finansieringsreformen skal der gennemføres ændringer i tilskuds- og udlignings-systemet, som skal medvirke til at udjævne de afledte ændringer i byrdefordelingen af opgaveomlægningerne mest muligt.”

Socialminister Eva Kjer Hansen, besvarelse optrykt i tillægsbetænkningen i forbindelse med overflyttelsen af de tunge sociale områder til kommunerne.⁶⁾ Svar på spørgsmål 13. Optrykt i tillægsbetænkningen.

Udligningsreformen skulle sikre, at de rigeste bærer den tungeste byrde

Det har været vigtigt for flere af de kommunalpolitiske ordførere at skabe en retfærdig fordeling af byrden. Ved indgåelse af aftalen blev reformen kaldt en Robin Hoodreform.

Poul Nødgaard fra Dansk Folkeparti pegede i en pressemeddelelse på:

”at særligt velstillede kommuner kommer til at betale 935 millioner kroner, heraf 790 millioner kroner fra hovedstadsområdet”.⁷⁾

4) Folketinget, Betænkning vedr. L38, 2004-05 (2. samling)

5) Folketinget, Betænkning vedr. L38, 2004-05 (2. samling)

6) Folketinget, Tillægsbetænkning vedr. L38, 2004-05 (2. samling)

7) Pressemeddelelse, Dansk Folkeparti, mandag den 27. februar 2006, www.dansksfolkeparti.dk

Det Radikale Venstres kommunalordfører Ole Glahn er på samme linie:

”Fremover bliver der mere målrettet flyttet penge fra de bedst stillede kommuner til de vanskeligt stillede.”

Ole Glahn pegede også på, at der skulle følge penge med de sociale opgaver:

*”Når kommunerne nu overtager de sociale opgaver, som amterne har haft, er det vigtigt, at pengene følger opgaverne.”*⁸⁾

Endelig hedder det, at Det Radikale Venstre er med i aftalen, fordi de har fået opfyldt følgende krav:

*”– Højere udligning og derved en mere rimelig og enkel udligning fra de velstillede kommuner til de vanskeligt stillede kommuner
– At pengene følger de sociale opgaver”*⁹⁾

8) Pressemeldelse, Det Radikale Venstre, mandag den 27. februar 2006, www.radikale.dk

9) Pressemeldelse, Det Radikale Venstre, mandag den 27. februar 2006, www.radikale.dk

KAPITEL 6

FIRE LØSNINGSFORSLAG

I det foregående er det belyst, hvorledes Ballerup, Høje-Taastrup, Køge og Ny Hillerød er fire helt almindelige kommuner, som er ramt af udligningsreformens vådeskud.

De fire kommuner taber i gennemsnit 1,17% af beskatningsgrundlaget. Sammenlignes med kommuner med et tilsvarende beskatningsgrundlag, burde kommunerne maksimalt tabe 0,09% på udligningsreformen.

I det følgende gives fire konkrete forslag til, hvorledes der kan rettes op på udligningsreformens vådeskud, når folkettingen skal behandle lovforslaget.

De fire forslag er ikke i prioriteret rækkefølge. De skal tværtimod ses i sammenhæng. Omkostningerne ved forslagene vil også afhænge kraftigt af, om der kun gennemføres et eller flere. De fire kommuner mener, at de fire forslag til sammen giver en mere retfærdig reform, der lever op til regeringens intentioner.

Fire forslag til at undgå vådeskuddet i udligningsreformen

- Begræns tabet til maksimalt 0,7% af beskatningsgrundlaget
- Lad pengene følge opgaven
- Oprethold hovedstadsudligningen
- Støt erhvervsudviklingen – fremadrettet

6.1 MAKSIMALT TAB PÅ 0,7% AF BESKATNINGSGRUNDLAGET

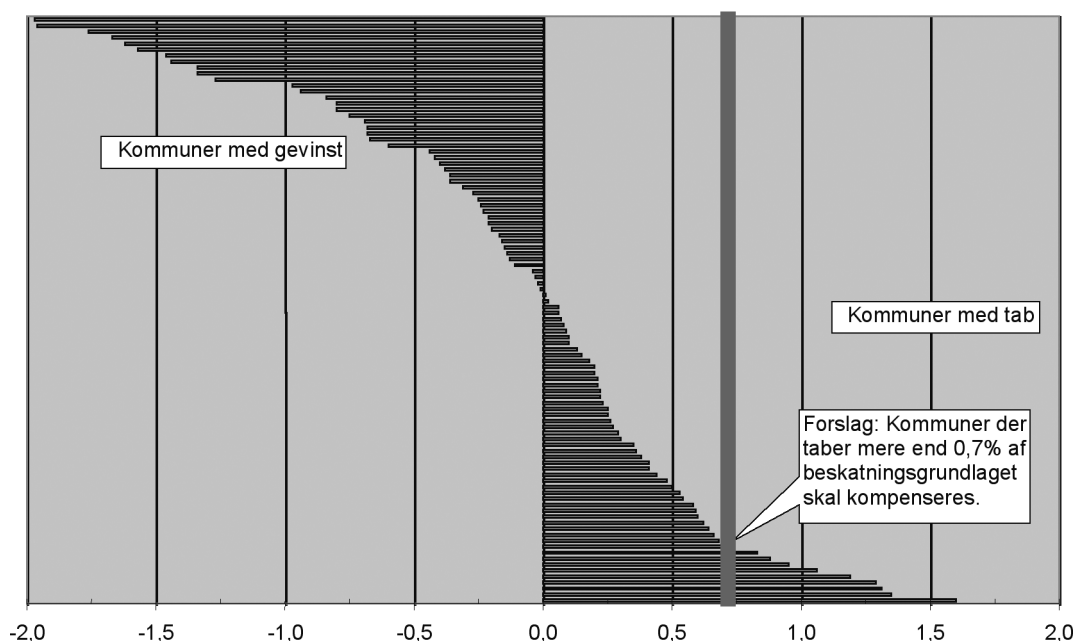
Som det fremgår af denne hvidbog har udligningsreformen store konsekvenser for borgerne i de kommuner, der taber mange penge. Reformen medfører varige tab og varige serviceforringelser, og derfor foreslås en grænse for den maksimale belastning.

Konkret foreslås det, at der indføres et loft for tab på 0,7% af beskatningsgrundlaget.

På landsplan er der 10 kommuner, som taber over 0,7% af beskatningsgrundlaget. De 10 kommuner er Lejre, Sorø, Frederikssund, Allerød, Billund, Fredensborg samt de fire kommuner: Ballerup, Høje-Taastrup, Køge og Ny Hillerød.

Ved at indføre et maksimalt tab på 0,7% undgås en række af de nedskæringer, der ellers vil være konsekvensen.

Figur 11. Gevinst og tab i % af beskatningsgrundlag

Samlet set taber de 10 kommuner over 620 mio. kr. Kompenseres de berørte kommuner, så de maksimalt taber 0,7%, svarer det til 230,5 mio. kr. Flere af nedenstående forslag vil betyde, at 0,7%-kompensationen bliver mindre.

6.2 LAD PENGENE FØLGE OPGAVEN

Kommunerne er i fuld gang med at forberede overtagelsen af amtsopgaverne, og der er stor fokus på, at de svageste grupper ikke får ringere vilkår, når kommunerne overtager ansvaret. Derfor er det også meget uforståeligt, at Venstre, de konservative, Dansk Folkeparti og de radikale vil fjerne nogle kommuners grundlag for at hjælpe de svageste i samfundet.

Tre af de fire kommuner taber 83 mio. kr. på at tage sig af de svage borgere, som de har mange af. Fire andre kommuner, med landets højeste beskatningsgrundlag, vinder 600 mio. kr. på at tage sig af de svage borgere, som de ikke har. Dette paradoks skyldes, at man har valgt at kompensere kommunerne over bloktilskuddet, og ikke i forhold til de faktiske udgifter.

I den løbende lovgivning er det sund fornuft at kompensere kommunerne under ét over bloktilskuddet. Populært sagt kan man sige ”Det en kommune taber på gyngerne – vinder den på karrusellerne”. Når det gælder kommunalreformen, så flyttes der både opgavemæssigt og byrdemæssigt, langt mere end i den løbende lovgivning. Derfor vil de kommuner, der taber på kommunalreformen, ikke have en chance for at vinde tabet ind igen. Dette er et vigtigt og væsentligt argument for, at kommunerne skal kompenseres for de faktiske udgifter. Det samme argument gjorde sig gældende, da grundtakstre-

formen blev vedtaget. Få kommuner i hele landet taber både på opgaverne og på udligningsreformen. Otte kommuner - Billund, Ballerup, Kerteminde, Høje-Taastrup, Køge, Lejre, Ringsted og Frederikssund - har et tab på 0,1% eller derudover af beskatningsgrundlaget.

Det foreslås, at de kommuner der straffes dobbelt, kompenseres for det tab, som de har på opgavedelen. For de berørte kommuner er det samlede beløb på 136,7 mio kr.

6.3 OPRETHOLDELSE AF HOVEDSTADSUDLIGNINGEN

Med aftalen er der lagt op til at ændre niveauet i landsudligningen og hovedstadsudligningen. Landsudligningen sættes op fra 45 til 58%. Formålet er at flytte penge fra Øst- til Vestdanmark. Vådeskudet sker som følge af at hovedstadsudligningen samtidig må sænkes fra 40 til 27% for, at de rigeste kommuner i hovedstaden ikke skal overudlignes. For Ballerup, Hillerød, Høje-Taastrup og Køge har dette, som beskrevet, meget store negative konsekvenser.

Hovedstadsområdet udgør et sammenhængende byområde, og i såvel finansieringsudvalgets rapport og i betænkning 1437 fastslås, at der er behov for en særlig hovedstadsudligning, og at det vil være uacceptabelt med for store forskelle i skat og serviceniveau. Vedtages lovforslaget som det ser ud, vil 200.000 borgere få et langt lavere serviceniveau end hovedstadens øvrige borgere.

Derfor foreslås hovedstadsudligningen opretholdt på det nuværende niveau (40%) eller mindst 35% som finansieringsudvalget lagde til grund i deres forslag. Opretholdelse af det nuværende niveau i hovedstadsudligningen kan finansieres ved en statslig pulje, der dækker differencen for de hovedstadskommuner, der ellers bliver overudlignet.

6.4 FREMADRETTET INCITAMENT TIL ERHVERVSFREMME

Af virksomhedernes skatteprovenu går 87% direkte til statskassen. Kommunerne har tidligere fået de sidste 13% af provenuet. Provenuet af selskabsskatten har været med til at sikre kommunalt incitament til at støtte erhvervsudviklingen. Med aftalen inddrages selskabsskatten i udligningen, og fra 1. januar 2007 udlignes 50% af forskellen i forhold til landsgennemsnittet målt pr. indbygger.

Ved aftaleindgåelse er der lavet en særordning som betyder, at de kommuner, der i dag har et selskabsskatteprovenu, der overstiger 1% af beskatningsgrundlaget, får lov til at beholde den del af provenuet, hvis kommunen i øvrigt taber på udligningsreformen.

Få kommuner friholdes for ekstraordinære store tab på udligning af selskabsskatten. Ballerup Kommune er den kommune, der vinder mest ved denne ordning, men på trods af dette, er det fortsat den kommune, der taber mest på udligningsreformen.

Udligning af selskabsskatten betyder, at kommuner ikke længere har det samme incitament til at støtte vækst og erhvervsudvikling i Danmark.

Derfor foreslås udligningen af selskabsskatten sat ned fra 50 til 25%.